

Veselības ministrija

Brīvības iela 72, Rīga, LV-1011, tālr. 67876000, fakss 67876002, e-pasts vm@vm.gov.lv, www.vm.gov.lv

Rīgā

Datums skatāms laika zīmogā Nr. 01-11.1/5107
Uz 27.09.2021 Nr. 622.12/5-134-13/21

**Latvijas Republikas Saeimas
Prezidijam**

*Par atbildes sniegšanu uz Saeimas
deputātu jautājumu Nr.272/J13*

Veselības ministrija ir izskatījusi Saeimas Sēžu nodrošinājuma nodaļas š.g. 27. septembra vēstuli Nr. 622.12/5-134-13/21, kurā tiek lūgts iesniegt atbildes uz Saeimas deputātu jautājumu “*Par veselības aprūpes nozarei Covid-19 seku mazināšanai piešķirto 761 miljons euro izlietojumu*” (jautājuma reģistra Nr.272/J13) un sadarbībā ar Nacionālo veselības dienestu (turpmāk – NVD) sniedz šādas atbildes:

1. Detalizētu piešķirtā finansējuma sadalījumu: kādiem mērķiem tas piešķirts un kādiem saņēmējiem, cik no piešķirtā finansējuma izlietots un kādi ir sasniegtie rezultāti?

Saskaņā ar Finanšu ministrijas (turpmāk – FM) mājas lapā publicēto¹ informāciju par piešķirto valsts budžeta līdzekļu sadalījumu un izlietojumu Covid-19 laikā, veselības nozarei kopumā ir atbalstīti 761,1 milj.euro apmērā, tai skaitā 14,7 milj.euro apmērā Aizsardzības ministrijai, 2,1 milj.euro apmērā Izglītības un zinātnes ministrijai, 4,6 milj.euro apmērā Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijai un 739,8 milj.euro apmērā Veselības ministrijai (turpmāk – VM).

FM savā aprēķinā norāda ne tikai ar Ministru kabineta (turpmāk – MK) un FM rīkojumiem piešķirto finansējumu 2021. gadā, bet tiek norādīti arī aprēķini, par kuriem MK ir lēmis 2020. un 2021. gadā, proti iezīmējis/rezervējis finansējumu 2021.gadam, bet nav piešķīris no valsts budžeta programmas “Līdzekļi neparedzētiem gadījumiem” (turpmāk – LNG) ar konkrētiem MK rīkojumiem par to. Piemēram, Covid-19 vakcīnu iegādēm, loģistiku un ievades

¹ Informācija pārbaudīta 29.09.2021

izdevumu segšanu ir minēts nepieciešamais finansējums 101,9 milj.euro, šobrīd ar MK rīkojumu par LNG ir piešķirts finansējums 51 milj.euro apmērā, bet kopumā pēc faktiskajiem izdevumiem saskaņā ar FM rīkojumu ir piešķirti 42,8 euro. VM uzskata, ka iepriekš minētajiem 761,1 milj.euro, ko MK ir iezīmējis/rezervējis ir vairāk informatīvs raksturs par kopējo potenciālo resursu nepieciešamību ar veselības aprūpi saistītam atbalstam.

Papildus norādām, ka turpat FM mājas lapā <https://www.fm.gov.lv/lv/pieskirto-valsts-budzeta-lidzeklu-sadalijums-un-izlietojums-covid-19-laika> ir publicēta detalizēta informācija par papildus piešķirto finansējumu ar atbilstošajiem MK lēmumiem (rīkojumiem) uz 12.09.2021. VM kopumā par 476,7 milj. euro, no kuriem izlietoti uz atskaites iesniegšanas brīdi ir 256,4 milj. euro (detalizēta informācija pievienota 1.pielikumā). Papildus iesniedzam aktuālos operatīvos datus par izlietojumu atbilstoši MK un FM rīkojumiem uz 26.09.2021, VM kopumā par 480,1 milj. euro, no kuriem izlietoti uz atskaites iesniegšanas brīdi ir 279,9 milj. euro (detalizēta informācija pievienota 2.pielikumā), bet šī informācija vēl nav nosūtīta publicēšanai FM mājas lapā.

Detalizēta piešķirtā finansējuma sadalījums pieejama vēstules 1. un 2.pielikumā.

2. Cik no piešķirtā finansējuma saņēmušas slimnīcas, kompensējot ieguldījumus Covid-19 pacientu aprūpes nodrošināšanai, tai skaitā, virsstundu darba apmaksai?

Paskaidrojam, ka stacionārām ārstniecības iestādēm Covid-19 pacientu ārstēšanas nodrošināšanai un citiem ar Covid-19 saistītajiem izdevumiem tiek piešķirti no LNG – medicīnisko iekārtu un aprīkojuma iegādei; individuālo aizsardzības līdzekļu nodrošināšanai; atbildīgo institūciju ārstniecības personu un pārējo nodarbināto izmaksāto izmaksātajām piemaksām par darbu paaugstināta riska un slodzes apstākļos ārkārtas sabiedrības veselības apdraudējumā saistībā ar Covid-19 uzliesmojumu un seku novēršanu, par darba veicējiem (ārstniecības personām), virs normālā darba laika nostrādātām stundām (virsstundas), apmaksājamām stundām un izdevumiem, ar mērķi ierobežot Covid-19 izplatību; transportēšanas izmaksas, kas saistītas ar vīrusa Covid-19 paraugu transportēšanu, pacientu ar pozitīvu koronavīrusu Covid-19 transportēšanu uz dzīvesvietu; intensīvās terapijas piemaksas un piemaksa par pacientu veselības stāvokļa novērošanu uzņemšanas nodaļā u.c. izmaksas. Detalizētu informāciju par kopējā finansējuma piešķirumu un izlietojumu uz 26.09.2021. skatīt 2.pielikumā. Savukārt detalizēta informācija par ieguldījumiem un par papildus finansējuma piešķirumiem stacionārajām ārstniecības iestādēm virsstundu darba, kas saistīts ar Covid-19 jautājumu risināšanu un seku novēršanu, apmaksas kompensēšanai 5.jautājuma atbildes sadaļā.

3. Kāda ir Veselības ministrijas noteiktā kārtība valsts piešķirtā finansējuma novirzīšanai slimnīcām?

Finansējuma piešķiršana notiek saskaņā ar MK pieņemtajiem lēmumiem par līdzekļu piešķiršanu no LNG. Ir iespējami divi varianti (veidi) kā finansējums no lēmumam pieņemšanas brīža pēc faktisko izdevumu apliecinājošo dokumentu saņemšanas nonāk pie finansējuma saņēmēja:

1.variants – finansējums tiek iezīmēts ar MK rīkojumiem un tiek noteikta maksimāli iezīmētais pieejamais finansējums un finansējuma piešķirums notiek pēc faktiskajiem izdevumiem (tiek pievienoti izdevumus apliecinājošie dokumenti – rēķini), tas notiek pie **investīcijām, piemaksām, virsstundām, IT gultu un observācijas tarifiem:**

- MK lēmums – summas iezīmēšana;
- pārskata periods noslēdzas – iestādes iesniedz faktiskos izdevumu apliecinājošos dokumentus NVD (attiecībā par investīcijām līdz nākamā mēneša vidum, bet faktiski NVD iesniedz vēlāk līdz mēneša beigām vai aiznākamā mēneša pirmajā daļā, piemēram par augustu atskaites tiks saņemtas līdz septembra beigām, bet faktiski vēl nav saņemtas uz oktobra sākumu), problēma – NVD pārbaudītie dati ir vēlreiz jāpārbauda, jo no NVD saņemtajos datos ir kļūdas (pēc fakta notikšanas nonāk VM 1-1,5 mēneša laikā);
- VM rūpīgi pārbauda visu rēķinu atbilstību MK rīkojumu pielikumu punktiem (te izskatīšanā 1-1,5 mēneši, ja tas sakrīt ar citiem vienlīdz steidzamiem un akūtiem, laukietilpīgiem darbiem).

Galvenās problēmas, ko redzam slimnīcu sagatavotajās atskaitēs (pie **investīcijām**, bet līdzīgi ir arī ar piemaksām):

- milzīgs visu rēķinu skaits, kas ir jāpārbauda ne tikai tehniski, bet arī pēc atbilstības MK rīkojumu pielikumā iekļauto pozīciju atbilstību plānotajam;
- jāizpilda par katru rēķinu informācija papildus izveidotajā veidlapā, kur apliecinām, ka viss ir pārbaudīts, atbilst konkrētiem MK rīkojumu pielikumu (milzīga apjoma excel tabulas) konkrētiem punktiem (pozīcijām);
- ja rēķinā iekārtu iegāžu nosaukumi viens pret vienu neatbilst ar MK rīkojumu pielikuma konkrētiem punktiem, tad ir jāpārsauc rēķina nosaukums tabulā, piemēram, O2 ir jāpārsauc par skābekļa iekārtām, vārdi jāsaliek noteiktā kārtībā, dažādiem saīsinājumiem meklējam internetā pilnos atšifrējumus utt;
- ir gadījumi, kad iesniegtajā rēķinā izmaksas medicīnas ierīču iegādei pārsniedz MK rīkojuma pielikumā plānoto summu un skaitu, tad kopsavilkumā liekam tikai to, kas atbilst MK rīkojuma pielikumā plānotajam;

- ir gadījumi, kad slimnīca ir iegādājusies medicīnas ierīces, kas atšķiras no MK rīkojuma pielikumā plānotā, tad to nevar virzīt tālāk;
- ir gadījumi, kad divām vienādām pozīcijām ir iekļauts viens un tas pats apmaksas dokuments, lai gan realitātē ir iegādāta tikai viena no divām iekārtām;
- ir gadījumi, kad iestādes mērķtiecīgi pieliek zem viena rēķina papildus iekārtas, kas nav iekļautas MK rīkojuma pielikumā, ar domu – varbūt kāds nepamanīs un palaidīs visu iekārtu skaitu un summu (šo vairākkārt dara viena slimnīca).

Savukārt, kad VM ir pārbaudījusi, tiek nosūtīts uz FM, līdz ar to FM pārbaude un FM rīkojuma sagatavošana aizņem *aptuveni 1-2 nedēļas*;

Tad, kad ir parakstīts FM rīkojums, tad VM sagatavo finansēšanas plānu, finansējuma piešķiršana NVD, NVD pārskaita finansējumu slimnīcām – *aptuveni 1-2 nedēļas*.

Līdz ar to kopējais laiks, kas paiet no notikuma līdz finansējuma nonākšanas pie iestādēm paiet 2,5 – 4 mēneši, bet tiek darīts viss, lai nebūtu tik ilgi, vēl ir jāņem vērā vasaras atvaļinājumu laiks, prombūtnes, slimības un darbinieku kapacitātes jautājums visos posmos.

Papildus norādām, ka *vairākkārtīgi dažādās sanāksmēs un formātos ir norādīta iespēja vērsties pie NVD ar avansa pieprasījumu, lai neradītu naudas plūsmas deficītu, to arī ir izmantojušas dažas slimnīcas par 10,4 milj. euro (avansa pieprasījumi par 2. un 3.piešķirumu).*

2.variants – finansējuma pieprasījums katru reizi par katru mēnesi tiek sagatavots kā jauns MK rīkojums par līdzekļu piešķiršanu un uzreiz tiek pievienoti faktiskie izdevumi (NVD Vadības informācijas sistēmas sagatavotās atskaites), tas notiek pie **IAL, dezinfekcijas tarifiem, pacientu pārvešanu u.c. izdevumiem saistītiem ar Covid ārstēšanu pēc MK noteikumiem Nr.555, piemaksas (apmēram reizi ceturksnī vai retāk kā ienāk atskaites):**

- pārskata periods noslēdzas – iestādes iesniedz faktiskos izdevumu apliecinājošos dokumentus NVD (atskaites stacionāri ievieto NVD VIS), NVD pārbauda un iesniedz VM (*pēc fakta notikšanas nonāk VM 1,5 līdz 2 mēneši*);
- VM rūpīgi pārbauda visu informācijas atbilstību tehniski un MK noteikumu Nr.555 atbilstošajiem punktiem, sagatavo MK rīkojuma projektu nosūta atzinuma sniegšanai FM (*te izskatīšanā 1-2 nedēļas*);
- FM saskaņo – *1-2 nedēļas (citreiz ilgāk)*;
- Izskatīšana MK un Saeimas Budžeta un finanšu komisija – *1 - 2 nedēļas*;
- Finansēšanas plāni un novirzīšana slimnīcām – *1 - 2 nedēļas*.

Kopējais laiks – 2 mēneši 1 nedēļa līdz 4 mēneši.

4. Kas kavē ātru un efektīvu slimnīcu veikto ieguldījumu Covid-19 pacientu aprūpes uzlabošanai kompensēšanu? Kā un kad ir paredzēts šo procesu uzlabot?

Skatīt lūdzu 3.jautājuma atbildi.

5. Kāds ir kopējais slimnīcu pieprasījumu apjoms, lai kompensētu ieguldījumus Covid-19 pacientu aprūpes uzlabojumus, tai skaitā virsstundu darba apmaksu? Cik no šī pieprasījuma ir apmaksāts?

Kopā ar sešiem MK rīkojumiem tika piešķirti 86 593 857 euro klīniskajām universitātes slimnīcām, IV, III, II un I līmeņa slimnīcām un specializētajām slimnīcām. No tiem 25 460 377 euro tika novirzīti infrastruktūras uzlabošanas darbiem, tai skaitā epidemioloģisko prasību nodrošināšanai (RAKUS), PSKUS, SIA “Jēkabpils reģionālā slimnīca” un SIA “Vidzemes slimnīca”, kā arī operatīvā datu paneļa izveidei. 27 858 753 euro tika novirzīti observācijas un IT gultu uzturēšanas izmaksu segšanai, kā arī 33 274 727 euro jau esošo gultu aprīkošanai un jaunu gultu izveidei klīniskās universitātes slimnīcās, IV, III, II un I līmeņa slimnīcās un specializētajās slimnīcās. Uz 2021.gada 4.oktobri klīniskās universitātes slimnīcās, II, III, IV līmeņa un specializētās slimnīcas ir iegādājušās medicīniski tehnoloģisko aprīkojumu par 11 184 421 euro (detalizētāk skatīt 3.pielikumā). No iepriekšminētās summas slimnīcām ir samaksāti 3 946 272 euro. Skaidrojam, ka atbilstoši iesniegtajiem rēķiniem un to atbilstības izvērtējumam VM ir iesniegusi finanšu līdzekļu pieprasījumu par 8 013 479 euro FM vēstulēs Nr. 01-13FM-1/4906 2021.gada 24.septembrī (saņemts 2021.gada 1.oktobra FM rīkojums Nr.577 par līdzekļu piešķiršanu 1 622 161 euro apmērā, šobrīd NVD norit darbs pie norēķinu veikšanas), Nr. 01-13FM-1/4990 2021.gada 30.septembrī (vēstule gala saskaņošanas procesā ar FM par 3 401 703 euro), vēstule Nr. 01-13FM-1/5044 2021.gada 4.oktobrī (vēstule gala saskaņošanas procesā ar FM par 2 989 615 euro) (precizētie faili saskaņošanas procesā ar FM).

Nemot vērā to, ka slimnīcu veiktie iepirkumi turpinās VM turpina apkopot slimnīcu iesniegto informāciju un līdz 15.oktobrim sagatavos un iesniegs MK paplašinātāku detalizētu ziņojumu par faktisko līdzekļu izlietojumu un pasākumu izpildes prognozi.

Papildus skaidrojam, ka pēdējais FM rīkojums Nr. 569 par intensīvās terapijas piemaksu ir parakstīts š.g. 27. septembrī, samaksa par intensīvās terapijas piemaksu 7.1 milj.euro stacionārām iestādēm tiks veikta līdz š.g. 8.oktobrim.

Attiecībā uz virsstundu darbu, kas saistīts ar Covid-19 jautājumu risināšanu un seku novēršanu, apmaksas kompensēšanu, informējam, ka pieprasījumu papildus finansējuma piešķirumam no valsts budžeta programmas 02.00.00 “Līdzekļi neparedzētiem gadījumiem” virsstundu apmaksai VM

iesniedz vienu (1) reizi ceturksnī, jo stacionāro ārstniecības iestāžu nodarbinātajiem pārsvarā ir noteikts summētais darba laiks ar dažādiem virsstundu izlīdzināšanas periodiem (3,4 un 6 mēneši). Līdz ar to atskaites par virsstundām katra stacionārā ārstniecības iestāde iesniedz atšķirīgos laika periodos. Atsevišķām slimnīcām, kuras nepiemēro summēto darba laiku, virsstundu apmaksas kompensēšanu līdz ar to var kavēties.

Atbilstoši MK 2021.gada 18.maija rīkojumam Nr.326 "Par finanšu līdzekļu piešķiršanu no valsts budžeta programmas "Līdzekļi neparedzētiem gadījumiem"" tika piešķirts papildus finansējums 3 663 520 *euro* apmērā, lai kompensētu atbildīgajām institūcijām samaksu par ārstniecības personu un pārējo nodarbināto virsstundu darbu, kas saistīts ar Covid-19 jautājumu risināšanu un seku novēršanu, tai skaitā stacionārajām ārstniecības iestādēm – 2 982 875 *euro* par laika periodu no 2020.gada 9.novembra līdz 2020.gada 31.decembrim.

Savukārt atbilstoši MK 2021.gada 10.augusta rīkojumam Nr.530 "Par finanšu līdzekļu piešķiršanu no valsts budžeta programmas "Līdzekļi neparedzētiem gadījumiem"" šim mērķim tika piešķirts papildus finansējums 2 404 469 *euro* apmērā, tai skaitā stacionārajām ārstniecības iestādēm – 1 928 597 *euro* par laika periodu no 2021.gada 1.janvāra līdz 2021.gada 30.aprīlim.

Šobrīd ir apkopotas stacionāro ārstniecības iestāžu atskaites par laika periodu no 2021.gada 1.janvāra līdz 2021.gada 30.jūnijam (ņemot vērā atšķirīgos virsstundu izlīdzināšanas periodus) un sagatavots MK rīkojuma projekts par papildus finansējuma piešķiršanu no valsts budžeta programmas 02.00.00 "Līdzekļi neparedzētiem gadījumiem" 5 405 376 *euro* apmērā, tai skaitā 4 838 671 *euro* apmērā stacionārajām ārstniecības iestādēm virsstundu darba, kas saistīts ar Covid-19 jautājumu risināšanu un seku novēršanu, kompensēšanai. Iepriekš minētais MK rīkojuma projekts šobrīd ir saskaņošanas procesā ar FM, un pēc saskaņošanas tiks iesniegts MK lēmuma pieņemšanai.

Līdz ar to, apkopojot iepriekš minēto, informējam, ka VM 2021.gadā no NVD saņēmis stacionāro ārstniecības iestāžu virsstundu darba atskaites par laika periodu no 2020.gada 9.novembra līdz 2021.gada 30.jūnijam kopsummā par 9 750 143 *euro*, no kuriem uz doto brīdi ar MK rīkojumiem piešķirts un stacionārajām ārstniecības iestādēm izmaksāts 4 911 472 *euro*, savukārt par papildus finansējuma piešķiršanu 4 838 671 *euro* apmērā tuvākajā laikā tiks lemts MK un tiek plānots, ka stacionārās ārstniecības iestādes finansējumu varētu saņemt pēc aptuveni divām nedēļām.

6. *Kad slimnīcām tiks pilnībā kompensēti iepriekš (arī par 2020.gadu) veiktie ieguldījumi?*

VM ir sagatavojusi informatīvo ziņojumu "Par finansiālo palīdzību Latvijai no Eiropas Savienības Solidaritātes fonda Covid-19 seku mazināšanai", kurā ir iekļauts finansējuma pieprasījums 550 792 *euro* apmērā izdevumu attiecināšanai slimnīcām, kuras bija iegādājušās medicīniski tehnoloģiskās

iekārtas un ierīces pirms MK tika lemts par papildus finanšu līdzekļu novirzīšanu slimnīcu materiāltehniskā nodrošinājuma uzlabošanai Covid-19 pacientu ārstēšanas procesa nodrošināšanai. Šobrīd grūti prognozēt tieši kad šis process noslēgsies, bet tiek darīts viss iespējamais, lai tām slimnīcām, kuras vēl joprojām uztur ieguldīto finanšu resursu atguvi nodrošinātu to atgūšanu. Provizoriski tas var būt novembris vai decembris, atkarībā no saskaņošanas procesa ar Eiropas Solidaritātes fondu.

7. Kā Veselības ministrija izvērtē veikto ieguldījumu efektivitāti attiecībā uz Latvijas spējām operatīvi sniegt palīdzību Covid-19 pacientiem?

Lai nodrošinātu slimnīcām piešķirtā finansējuma Covid-19 pacientu veselības aprūpei izlietošanas izvērtējumu, ar VM 2021. gada 6. jūlija rīkojumu Nr. 149 apstiprināta darba grupa “*Darba grupa slimnīcām piešķirtā finansējuma Covid-19 pacientu veselības aprūpei izlietošanas izvērtēšanai*”.

Tāpat saskaņā ar 2021. gada 13. jūlija Valsts operatīvās medicīniskās komisijas sēdē nolemto, tika pieņemts lēmums, ka izmainoties epidemioloģiskajai situācijai un palielinoties ar Covid-19 saslimušo pacientu skaitam, nepieciešamības gadījumā divu dienu laikā ārstniecības iestādēm, kas nodrošināja Covid-19 pacientu ārstēšanu, jāveic gultu pārprofilēšana Covid-19 pacientu ārstēšanai.

Papildus informējam, ka VM 2021.gada 21.septembrī MK sniedza detalizētu informāciju prezentācijas veidā par piešķirtā finansējuma 2021. gadā slimnīcu kapacitātes stiprināšanai izlietojumu un sasniegtajiem rezultātiem, kā arī tika sniegta informācija, ka tiks sagatavots informatīvais ziņojums ar detalizētu informāciju pa finansējuma saņēmējiem par veiktajiem ieguldījumiem, sasniegtajiem rezultātiem un priekšlikumiem par turpmākajām darbībām slimnīcu kapacitātes stiprināšanā.

Lai sagatavotos iespējamiem infekcijas atkārtotiem uzliesmojumiem, atbilstoši piešķirtajam finansējumam un pieejamiem cilvēkresursiem plānots turpināt uzsāktās aktivitātes, uzlabojot un pilnveidojot slimnīcu infrastruktūru, kā arī nodrošinot nepieciešamā materiāltehniskā resursa iegādāšanos, atbilstoši informatīvajā ziņojumā “Veselības nozares kapacitātes celšana un noturības stiprināšana Covid-19 apstākļos Latvijā” paredzētajam.

Informējam, ka MK sēdes dēļ veselības ministrs nevarēs sniegt atbildes mutvārdos š.g. 7. oktobrī plkst. 17.00.

Pielikumā:

1. Informācija par līdzekļu piešķiršanu un izlietojumu Covid-19 izplatības seku mazināšanai un pārvarēšanai uz 12.09.2021 – uz 14 lp. (datne: 1_pielikums_COVID_izlietojums);
2. Informācija par līdzekļu piešķiršanu un izlietojumu Covid-19 izplatības seku mazināšanai un pārvarēšanai uz 26.09.2021 – uz 15 lp. (datne: 2_pielikums_COVID_PUBL);

3. Piešķirtā finansējuma sadalījums pa merķiem un tā izlietojums uz
04.10.2021. – uz 1 lp. (datne: 3_pielikums_kopsavilkums).

Veselības ministrs

(paraksts*)

Daniels Pavļuts

Igors Belovs 67876005
Igors.belovs@vm.gov.lv

Liene Ābola 67876029
Liene.Abola@vm.gov.lv

Lāsma Zandberga 67876041
lasma.zandberga@vm.gov.lv <mailto:Lolita.Melke@vm.gov.lv>

Baiba Dreimane 67043798
baiba.dreimane@vmnvd.gov.lv

Lolita Melķe-Prižavoite 67876165
lolita.melke@vm.gov.lv